

* * *

Дихати.

Літо уже визріває терпкими черешнями,
Водоспадами, ринвами, кранами і водою втікає.

Тиха ти.

Йдеш на заході сонця порослою стежкою,
Вечір грає твоїм волоссям і багрянцем його заплітає.

Сміхом ти

Розриваєш повітря стужене й загнане,
Й насівають квіти в твоїх слідах,
й проростають одразу

Крихтами.

Осідає сонячний пил, і сідає сонце на заході,
Повертаються коні із пасовищ,
і ти ставиш квіти у вазу.

Їхати

На присохлому сіні, тримаючи день на травинці,
Як в дитинстві – дивитись вгору, ніби ти їдеш небом.

Тихо спить

Повний місяць в повній криниці.
Дихати. Дихати сонцем, волоссям і шкірою.
І дивитися в себе.

ЯК ТИ?

* * *

– Як ти? Зеленим у месенджері, як в літаках вночі,
І безпілотником бабки влітають
в відчинені вікна квартири.

Місто мовчить. Не спить у тривогах й мовчить,
І вірить у те, в що практично ніхто не вірить.

– Як ти? Тримаєшся там, де ніхто нікого не вчив.
Простір кімнат густий, аж можна в ньому сидіти.
Кіт позіхає, в дверях давно вже висять ключі.
Двері відчинено. Їхні господарі десь по світу.

– Як ти? Бабка літає собі по хаті й дзижчить.
Цей безпілотник наразі затято чекає линьку.
Я не пам'ятаю вже, які вогні в літаках вночі,
Я не пам'ятаю, які там були минулі весна і літо.

Я не пам'ятаю, чого зараз більше – щитів чи мечів,
І кому там болить найдужче – тому, хто мовчить,
чи хто плаче.

І та бабка, як гелікоптер – літає, як її Бог навчив.
– Я норм. А ти як? Як ти? Як добре, що я тебе бачу.

Як ти?

Нитка все тоншає, мойри тримають щосили,
Темрява все густішає, давить, гнітить, хитає.
І ти мені пишеш в месенджер: «Як ти там? В нас засніжило».
І це тримає так міцно, ти навіть не уявляєш.

Відчиняє браму Петро

Відчиняє браму Петро, наливає в чашку окуп,
На воротах цвірінькає птиця із золотим хвостом.
Зранку Смерть зібрала чималий натовп біля воріт,
І стоїть, копирсається в жовтих зубах хрестом.

«Забагаті жнива, та ще й черга у ранній час
(Доливає Петро в заварену каву вершки),
З України останнім часом їх купа до нас,
Ти занадто багато працюєш, стара, постираєш кістки».

«Але, Петре, ти що, не читаєш їх телеграм?
Я втомилася їх вже водити до тебе щодня.
Ті, що інші, ще гірші, ніж я, подивися отам –
Оно бачиш – не розбереш, де чорти, де русня.

То у вас ще не черга, на слово мені повір.
Там у пеклі запара, нема й казанів пустих.
Пекло зовсім вже скоро перенесуть в Сибір.
Чи куди там поближче? Бо здохну й сама в путі».

Закривається балахоном, вітер в дірках гуде,
Розвертається, розкриваючи очі, як вітражі.
І, кивнувши Петру на прощання, бачить, що ще хтось жде:
– А от ти повертайся назад. Бо ти мало іще пожив.

Усе набуває значень, які навряд чи колись були видимі

Все набуває значень, які навряд чи колись були видимі,
Й розстилається шляхом туман, заховавши близьке майбутнє.
Всі дороги зійшлися в одну, і їдеш краєм по світові,
Наче більше не буде туману. Й минулого. Та й світу не буде.

І втикаються в небо труби, розтопили небо по-чорному,
Їх верхівок не видно в тумані, та, власне, нічого не видно.
Заповзає туман в бліндажі, у окопи, на поля переорані,
Заповзає туман туди, де нема вже чому горіти.

І цей світ здається несправжнім, і туман, як душі загублені,
І зривається сніг, вкриває усе, куди добереться.
І туман все густішає, заповзаючи в дірки між трубами,
І дорога додому яскрава, бо світить місяць й вогонь у серці.

Навіть якщо не дружина, то все одно вдова

Навіть якщо не дружина, то все одно вдова,
Незалежно, чи їй 18, чи 32.
Заглядає у вікна смерть до кожної з них винувато.

За цей час заіржавіла й затупилась її коса,
І багато зібрала, нема кому розказать,
Як це важко – морально й фізично – сильні квіти зривати.

І розпродує чорні хустки в базарні дні
Та, яка незаміжня і та, що уже ховала своїх.
Осипається попіл і пір'я, й літають круки над її головою,

І квітуча її земля стає землею могил й споришів.
І допоки вона цінує живих, яких їй Бог лишив,
Вона разом із ними лишається ще живою.
Сам на сам із війною.

Оцією машиною так часто їздила смерть

Оцією машиною так часто їздила смерть.
Звісно, не за кермом, а найчастіше в багажнику.
Хто нею їздитиме – уже невідомо тепер.
Та і в принципі, хіба важливо? Та і згадувати небажано.

У авто був власник – військовий. Медбрат.
Власне, воно було добровільно у смерті в заручниках.
І смерть до сьогодні сідала тільки за автомат,
На механіку в силу обов'язків не переучена.

І машина, не знаючи, здається, бачила все.
Або може не все, та хто я, щоб в таких речах сумніватися?
І тепер вона в світлі місяця мчить по шосе,
А водій смерті каже, що часи геть такі, що всі з автоматами.

І ідуть вони полем, і смерть каже: «Жаль що ти вмер,
Так спокійно з тобою було, ти із тих, кого знаю по імені.
Треба вчитися на механіці. Хто ж, як не я тепер?
Хто ж тепер, як не я? Я і так не вивожу, повір мені».

І вона винувато поправляє свою косу:
«То сідай вже, медбрате, тепер я тебе повезу».

І тим часом

І тим часом, поки на болотах купинами лізе трава,
Я згадую всі обіцянки, які я ділив на два,
Я згадую всі дива,
Що, як миші, на чатах в підвал,
І ростуть мозолі без упину на долонях моїх обох.

І тоді з трясовин і з туману виходить ангел чи Бог,
Каже: «Я не зараджу тебе, ти ж знаєш. Бо
На дорозі твоїй лиш мох,
А тобі треба кров на зламі епох.
Як ти тут опинивсь, нерозумна твоя голова?»

І злітають з будинків мурали, б'ють крильми об асфальт.
Ти кричиш, і зриваєш голос. Засинає агломерат.
Навіть мавки мовчать.
Альтаїр поділивсь на аїр і альт.
Так далеко з застояним запахом диму від труб і цигарок.

Тут напевно що треба уроки, але хіба важливий урок,
Коли хтось у тобі невидимий натиска на курок,
І ти знову на кожен крок
Розсуваєш туман між купин і гілок.
І палають очиська міст на будинках між стінами
з білих пальт.

Вона його роздивляється

Вона його роздивляється, ніби не бачила доти,
Згадує, який в нього запах, який він на дотик,
Як він усміхається, як курить, як йде в кімнату.
Вона аж занадто довго звикала без нього спати.

Вона роздивляється, як він наливає в горнятко каву,
І очі його такі ж брунатні, і час тече по рукавах,
І захлинається в спробах почути, відчути і запам'ятати,
Життя триває від дати до дати, від хати до хати.

І ця карусель безкінечна, й не віриться у існування,
Кожна хвилина розтягнута, ніби відкриті всі крани,
І саме тому кожен раз, коли він знову приходить,
Вона його роздивляється, ніби не бачила доти.

Забирай інструменти, Боже, і йди додому

Забирай інструменти, Боже, і йди додому.
В місті люди із попелу, а не з глини тепер вже.
І коли вже розвидніє, навіть тобі невідомо,
Бо коли починались бої, ти загинув одним із перших.

І тепер на одному із тіл твоїх проростають кульбабки,
Десантується їхнє насіння у вирви, червоне, але неспинне.
І блукають містом лисиці, голодні коти і собаки,
Ті, хто вижив, виносять поранених й вбитих на спинах.

Забирай інструменти, Боже, природа своє тут доробить,
Тобі безкінечно вмирати енергозатратно,
та й, мабуть, негоже.
Ті, яких ти виліпив першими, вийшли занадто хоробрі.
Ти хоч там бережи їх. Бережи. Бережи їх там, Боже.